

Sygn. akt III U 262/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2013r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Krzyżewska
Protokolant:	sekr.sądowy Beata Dzienis

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 maja 2013r. w S.

sprawy **B. M. (1)**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wyrównanie emerytury

w związku z odwołaniem B. M. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 28 marca 2013 r. znak (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30.12.2003r. (znak (...) -1/15/E) ZUS O/B. na podstawie przepisów ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) przyznał prawo do emerytury **B. M. (1)** od dnia 1.12.2003r. Wyplata świadczenia została zawieszona na podstawie przepisów cyt. ustawy, ponieważ kontynuowała ona zatrudnienie bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Po zmianie przepisów wypłata emerytury została podjęta z dniem 1.03.2009r. (decyzja z dnia 16.03.2009r), a następnie decyzją z dnia 4.10.2011r. ponownie zawieszono emeryturę z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia.

Wnioskodawczyni w dniu 4.12.2012r. złożyła wniosek o podjęcie wypłaty zawieszonych emerytury. ZUS decyzją podjął wypłatę zawieszonych świadczenia z dniem 22.11.2012r.

Decyzją z dnia 12.03.2013r. ZUS O/B. wydał decyzję odmowną w przedmiocie uchylecia decyzji z dnia 4.10.2011r. w części dotyczącej zawieszenia odwołującej emerytury od dnia 1.10.2011r. do 21.11.2012r. Zdaniem ZUS Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13.11.2012r. (Dz. U. z 2012r., poz. 1285) orzekł, że art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 257, poz. 1726) w zw. z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17.12.1998r. dodanym przez art. 6 p. 2 ustawy z dnia 16.12.2010r. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed

1.01.2011r. bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji RP.

Organ rentowy podkreślił, że konsekwencją tego wyroku z dnia 22.11.2012r. przepis art. 103a w zw. z art. 28 ustawy z dnia 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych ustaw, utracił moc obowiązującą w stosunku do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1.01.2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie ma zastosowania do tych osób, które to nabyły prawo w okresie od 8.01.2009r. do 31.12.2010r., a więc po uchyleniu art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a przed wejściem w życie art. 103 tej ustawy dodanego cyt. ustawą z 16.12.2010r.

Odwołanie od decyzji organu rentowego złożyła sama B. M. (1). W odwołaniu powołała się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012r. i domagała się zmiany decyzji z dnia 12.03.2013r. i wypłatę wyrównania zawieszanej emerytury za okres od 1.10.2011r. do 21.11.2012r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, podkreślając, że wnioskodawczyni otrzymała emeryturę decyzją z dnia 30.12.2003r. i nie mieści się w kręgu osób, w stosunku do których Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją art. 28 ustawy z dnia 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 103 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS, dodanym przez art. 6 p. 2 ustawy z dnia 16.12.2010r.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

B. M. (1), ur. (...) c. G., wniosek o emeryturę złożyła 22.12.2003r., pozostając w dalszym ciągu w stosunku pracy.

Decyzją z dnia 30.12.2003r. ZUS O/B. przyznał wnioskodawczyni emeryturę od dnia 1.12.2003r. (55 lat), tj. od dnia złożenia wniosku. Wskaźnik wwpw wyniósł 123,61%, a do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił 35 lat, 6 miesięcy okresów składkowych, zaś wysokość świadczenia wyniosła miesięcznie 1509,58 zł. Kolejne decyzje dotyczyły przeliczenia emerytury w oparciu o Rp-7 i zmianę stażu pracy.

ZUS pismem poinformował odwołującą, że ustawa z dnia 21.11.2008r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. Nr 228, poz. 1507) uchyliła ust. 2a w art. 103 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (pismo k. 36 akt E). w dniu 1.03.2009r. wnioskodawczyni złożyła kolejny wniosek (akta E). Decyzją z dnia 16.03.2009r. ZUS, działając w oparciu o przepisy cyt. ustawy, ponownie ustalił podstawę wymiaru emerytury i wznowił wypłatę świadczenia od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek (akta E). Wwpw ustalono na 124,88%, uwzględniono 39 lat i 10 miesięcy okresów składkowych, zaś wysokość emerytury – 2.140,47 zł. Decyzją z dnia 5.03.2009r. ZUS odmówił prawa do ponownego przeliczenia emerytury w oparciu o art. 110 cyt. ustawy emerytalnej. Następnie odwołująca została pouczona stosownym pismem o zawieszalności emerytury w przypadku kontynuacji zatrudnienia. B. M. ponadto złożyła kolejny wniosek o przeliczenie świadczenia wraz z RP-7 i decyzją z 5.04.2011r. świadczenie wyliczono na kwotę 2571,41 zł. Z uwagi na zmianę przepisów i brak rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą ZUS decyzją z dnia 4.10.2011r. wstrzymał wypłatę emerytury, zawieszając jej wypłatę (k. 86 akt E). stosowną informację odwołując otrzymała pismem datowanym na 25.01.2011r.

W dniu 4.12.2012r. wnioskodawczyni do ZUS O/B. złożyła wniosek o przywrócenie wypłaty świadczenia emerytalnego i świadczenia zawieszanego wraz z odsetkami w oparciu o wyrok TK z dnia 13.11.2012r.

Postanowieniem z dnia 17.01.2013r. ZUS O/B. w oparciu o art. 149 ustawy z 14.06.1960r. kpa w zw. z art. 83b ust. 2 i art. 123 ustawy z dnia 13.10.1998r. o sus, wznowił postępowanie w sprawie wstrzymania wypłaty emerytury od 1.10.2011r., zgodnie z decyzją z dnia 4.10.2011r.

Kolejną decyzją po rozpoznaniu wniosku odwołującej z dnia 4.12.2012r. o ponowne ustalenie podstawy wymiaru i wznowienie wypłaty świadczenia, organ rentowy przeliczył od 22.11.2012r., tj. od daty wejścia w życie przepisów,

emeryturę. Wwpw ustalił na 123,18%, za 42 lata i 9 miesięcy okresów składowych, a wysokość świadczenia na kwotę 2.642,41 zł. Do decyzji organ rentowy dołączył załącznik, będący wyjaśnieniem (k. 92 akt E), zaś B. M. w dniu 12.03.2013r. złożyła kolejny wniosek o doliczenie dodatkowych okresów i przeliczenie podstawy świadczenia. W dniu 28.03.2013r. organ rentowy wydał decyzję, stosownie do wniosku i odmówił przeliczenia podstawy emerytury (k. 100 akt E). Natomiast decyzją z dnia 2.04.2013r. ZUS przeliczył emeryturę w/w i jej wysokość ustalił na kwotę 2790,49 zł przy wwpw 123,18%.

B. M. złożyła odwołanie od decyzji z dnia 12.03.2013r., odmawiającej uchylecia decyzji z dnia 4.10.2011r. w części dotyczącej zawieszenia emerytury od dnia 1.10.2011r., a tym samym odmówił też wyrównania zawieszonych emerytur za okres od 1.10.2011r. do 21.11.2012r., o co w/w wносиła w oparciu o wyrok TK z dnia 13.11.2012r. sygn. akt K 2/12. ZUS decyzją z dnia 17.01.2013r. podjął wypłatę zawieszonych emerytur od dnia 22.11.2012r., dokonał jej przeliczenia, a decyzja w tym zakresie jest prawomocna.

Sąd zważył, co następuje:

Wyrokiem z dnia 13.11.2012r. sygn. K 2/12 Trybunał Konstytucyjny orzekł, że przepis art. 28 ustawy z dnia 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych i niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 ze zm.) w zw. z art. 103a ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS (t. jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) dodanym przez art. 6 pkt. 2 ustawy z 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych, w zakresie w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1.01.2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji RP.

Konsekwencją tego wyroku z dniem 22.11.2012r. przepis art. 103a w zw. z art. 28 ustawy z dnia 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych... utracił moc obowiązującą w stosunku do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1.01.2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Jak stwierdził Trybunał Konstytucyjny w pisemnych motywach orzeczenia, z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku z dzienniku urzędowym utracił moc art. 28 ustawy zmieniającej z 16.12.2010r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1.01.2011r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. To znaczy, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły prawo w okresie od 8.01.2009r. do 31.12.2010r. Odwołująca prawo do emerytury nabyła w 2003r., a więc wówczas, gdy istniał w obrocie prawnym przepis art. 103 ust. 2a warunkujący realizację nabytego prawa do emerytury od rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała je bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego z dnia 30.12.2003r., a zatem nie w okresie od „8 stycznia 2009r. do 31.12.2010r.” i wobec tego nie ma dalszego prawa do wypłaty emerytury, bowiem wyrok TK jej nie dotyczy. Przy czym zauważyć należy, że z mocy art. 190 ust. 1 Konstytucji RP, orzeczenia TK mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne, a zatem organy administracyjne i sądy obowiązane są je stosować. Nie może także sąd powszechny oceniać zgodności wprowadzonych norm z prawem międzynarodowym, gdyż do tego nie ma upoważnienia.

Ponad wszelką wątpliwość jest, że B. M. po ukończeniu 60 roku życia – w 2008r. – złożyła wniosek o podjęcie wypłaty emerytury bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy oraz o ponowne ustalenie wysokości emerytury przy zastosowaniu aktualnie obowiązującej kwoty bazowej oraz przy uwzględnieniu dołączonego Rp-7 i dodatkowych okresów składkowych przebytych po przyznaniu prawa do emerytury. Decyzją z dnia 16.03.2009r. ZUS ustalił ponownie wysokość emerytury wnioskodawczyni, zgodnie z jej wnioskiem (k. 38 akt E), jednakże takiego „ponownego” ustalenia wysokości emerytury skarżącej nie można utożsamiać z przyznaniem w/w emerytury w związku z ukończeniem 60 la życia, gdyż nie złożyła takiego wniosku (o emeryturę), a ponadto przeliczenia dokonano w oparciu o art. 110 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z zachowaniem dotychczasowego symbolu emerytury. Tym samym B. M. podjęto wypłatę emerytury z dniem 1.03.2009r., tej samej, przyznanej decyzją z dnia 30.12.2003r. (znak (...) -1/15/E) – k. 40 akt E.

Zatem decyzja organu rentowego w ocenie Sądu jest słuszna, odpowiada prawu, bowiem prawidłowo wstrzymano w/w wypłatę emerytury od dnia 1.10.2011r. w oparciu o art. 28 ustawy z 16.12.2010r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726). Natomiast art. 28 cyt. ustawy pozostaje w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w chwili jego wejścia w życie i potem, czyli od 1.01.2011r.

Zresztą Trybunał Konstytucyjny wskazał, iż rozpoznana sprawa nie dotyczyła „istoty” rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, jako momentu realizacji nabytego prawa do emerytury, ale zastosowania nowej treści ryzyka emerytalnego na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16.12.2010r. do osób, które to w chwili wejścia jej w życie miały już ustalone i realizowane prawo do emerytury. Dlatego też należy podkreślić, że do dnia 22.11.2012r. kwestionowany przepis funkcjonował w obrocie prawnym, obowiązywał przy tym zarówno organy rentowe jak i sądy. Art. 178 ust. 1 Konstytucji RP stanowi, że sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom. W dacie zatem wydania przez organ rentowy decyzji o wstrzymaniu i zawieszeniu wypłaty emerytury przepis obowiązywał i należało go stosować. Co prawda przepis był niekonstytucyjny już od momentu jego uchwalenia, jednak sędzia czy pracownik np. organu rentowego (ZUS-u) nie może podnosić, że w jego ocenie przepis jest niezgodny z Konstytucją i nie będzie go stosował. Podkreślić wszak trzeba, że stosowne kompetencje w zakresie stwierdzenia niekonstytucyjności ustawy z ustawą zasadniczą posiada jedynie Trybunał Konstytucyjny, co wynika z treści art. 188 ust. 1 Konstytucji RP. W przedmiotowej sprawie rozstrzygnięcie opierało się na przepisie ustawy o FUS, zatem nawet gdyby w tym przypadku organ rentowy zauważył, że przepis jest niezgodny z Konstytucją RP (w jego ocenie), nie mógł odmówić jego stosowania z powodu braku orzeczenia TK w tym zakresie, jakie ostatecznie zapadło w cyt. wyroku z dnia 13.11.2012r.

W ocenie Sądu, kwestię wymagającą analizy i wyjaśnienia również stanowiła data, od której należało wznowić wypłatę zawieszonych świadczeń emerytalnych. Odwołująca domagała się uchylecia decyzji z dnia 4.10.2011r. i zapłaty emerytury z odsetkami do 21.11.2012r. Sąd Okręgowy w tym miejscu zauważa, że TK nie określił daty wejścia w życie wyroku z dnia 13.11.2012r., dlatego też należało uwzględnić normę zawartą w art. 190 ust. 3 ustawy zasadniczej, tj. Konstytucji RP, zgodnie z którą orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Sentencja wyroku została ogłoszona dnia 22.11.2012r. w Dz. U. pod poz. 1285 i od tej daty jest możliwa wypłata emerytury (wcześniej wstrzymanej). Jest tu bowiem wyrażona zasada prospektywnych skutków orzeczenia TK.

Do czasu utraty mocy obowiązującej określonego przepisu, zarówno sądy, jak też inne organy, powinny stosować ten przepis (por. uchwała SN z 3.07.2003r., III CZP 45/03, z dnia 23.02.2004r., III CZP 112/03).

W ocenie Sądu brak było podstaw do zmiany decyzji organu rentowego z przyczyn wyżej omówionych.

W związku z tym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc, jak w sentencji wyroku.

JK/mmw